

Câteva legume, bune de cultivat.

Cel ce poate să cultive în grădina lui, măcar o parte din legumele trebuincioase casei, economisește mulți bani, pe cari altfel îi dă zilnic în piață. Pentru a răuși însă, pe deplin, trebuie să aibă apă multă, pământ bun, bine lucrat și sămânță bună. Afară de acestea, mai trebuie să cunoască modul de cultură și să știe a-și alege felurile cele mai potrivite cu împrejurările în cari se găsește și cu scopul ce urmărește. În cataloagele de semințe, se recomandă o mulțime de varietăți, din același fel de legumă, încât nu știi pe care să o alegi, mai cu seamă când nu poți cultiva, decât un soi sau două, din fiecare fel de legumă.

Pentru o cultură restrânsă, e bine să se aleagă un soi timpuriu, unul văratec și altul tomnatic, așa că din primăvară până toamna și chiar peste iarnă, să se găsească mereu aceeași legumă. Soiurile alese să fie din cele mai rustice, însă productive și de bună calitate.

Ca un exemplu pentru amatori, dăm aici o listă de câteva legume, pe cari subsemnatul le-a cultivat mai mulți ani de rând și a obținut totdeauna rezultate satisfăcătoare:

Morcovi scurți timpurii (Olandezi), varietate bună pentru semănătura deadreptul pe răzor afară; cresc repede, sunt foarte fragezi și dulci. Se seamănă dela 1 Martie înainte, la intervale de 15 zile.

Morcovi roșii nantezi, văratici, de formă aproape cilindrică, fără inimă galbenă; trebuiesc cultivați în pământ foarte afânat, lucrat adânc și gunoit mai dinainte, cu bălegar putred. Se seamănă dela 15 Martie înainte până în Maiu.

Morcovi roșii lungi (de Brunsvig), tomnatici, buni de cultivat pentru iarnă; se fac foarte lungi, însă numai în pământ ușor și lucrat adânc. Cu semănătura se poate începe dela 15 Aprilie și până în Maiu. Se scot toamna, târziu. În cursul verii se întrebunțează cei ce se smulg la rărit.

Păstârnacul scurt, văratec, aproape rotund, este foarte fraged și cărnos; se seamănă la sfârșitul lui Fevruarie și în primele zile ale lui Martie.

Păstârnacul lung, tomnatic, se cultivă pentru iarnă. Semănat în pământ desfundat la 0,80 adâncime, a ajuns până la 0,60 lungime. Se seamănă de vreme, îndată ce se poate lucra pământul primăvara, de oarece nu răsare bine, decât în pământ umed încă din topirea zăpezii.

Pătrunjelul cu foaia creafă, se cultivă numai pentru toi; este foarte folositor, avândul la îndemână, pentru garnitură la mâncări. Se seamănă în Fevruarie, Martie și Aprilie, în pământ reavăn.

Pătrunjelul cu rădăcina lungă, tomnatic, se cultivă pentru

iarnă; în cursul verii, după ce s'a dezvoltat puțin rădăcina, se pot întrebuița firele ce se smulg la rărit. Se seamănă în Februarie și Martie.

Ceapa albă timpurie (de Paris) se cultivă pentru a fi întrebuițată ca ceapă verde. Se seamănă la începutul lui Martie, în pământ bine mărunțit.

Ceapa galbenă turtită (de Vertus) văratică; ajunsă la complectă desvoltare, se poate păstră și pentru iarnă. Este bună pentru bucătărie, fiindcă nu este prea apăsătoare. Se seamănă în Martie.

Ceapa mare de Zittan, tomnatică, galbenă, rotundă, se păstrează bine peste iarnă. Este bună și ca ceapă verde. Se seamănă în Martie.

Ceapa de Madera este o varietate, care se cultivă mult în părțile de miazăzi ale Europei, unde ajunge la mărimi colosale (0,15 diametru și o greutate de 2 kgr.). Subsemnatul a cultivat-o numai ca ceapă verde, fiindcă este foarte dulce la mâncare, nu e iute și nu are miros. Se seamănă întâi în răsadniță, apoi se resădește afară.

Arpagicul ne înlesnește cultivarea cepei. Sunt grădinari cari se ocupă anume cu producerea arpagicului. Se poate pune în pământ, chiar de cu toamnă, dar de obicei se pune primăvara de vreme. În piață se vând mai multe soiuri de arpagic; cel mai bun este acela care se numește *arpagic de ceapă melenică*; e mic de tot și puțin lunguț.

Salata cu căpățână (gotte) galbenă, foarte timpurie; face căpățâni mici, dar îndesate. Se seamănă în răsadniță caldă și apoi se resădește afară pe răzor. Sămânța e albă.

Salată.

Salata cu căpățâna roșcată, (Palatină) văratică și tomnatică, crește repede. Se seamănă în Aprilie în răsadniță rece apoi se resădește. Sămânța e neagră. În ultimii doi ani am cultivat o salată numită de «*Naumburg*» și alta numită «*Philadelphia*». Amândouă sunt noi în cultură și întrec în totul pe celelalte soiuri. În pământ gras și udare mult, am făcut căpățâni foarte mari și îndesate.

Ridichile de lună (Non plus ultra), timpurii, roșii, rotunde,

nu se fac mari, au foi puține, dar cresc repede și sunt foarte gustoase. Se seamănă în Martie, prin înprăștiere rar, în pământ bun, afânat.

Ridichile de lună albe, lungi, sunt foarte delicate; cresc repede în pământ bun și udate bine. Se seamănă în Aprilie.

În vara trecută, am cultivat un nou soi de ridichi, numite «Cardinal» sau «Ridichi de Würzburg». Sunt cele mai bune ridichi de lună. În pământ gras se fac foarte mari, durează mult fără a se dospî, au forma rotundă sau puțin lunguiață, culoare roșie vie și un gust excelent.

Guliile albe, mici de Viena, sunt timpurii și cresc repede, se seamănă la începutul lui Martie în răsadniță, apoi la începutul lui Aprilie se resedește pe răzor adăpostit. Sunt plăpânde la frig.

Guliile albe, mari, vâratice, se seamănă la sfârșitul lui Martie în răsadniță rece, apoi se resădesc pe răzor. Să se ude mult.

Sfecla roșie turtită (de Egipt), este timpurie, foarte bună pentru salată.

Sfecla roșie «Eclipsa», vâratice, de formă rotundă; este soi nou, face foi puține, așa că se poate semăna mai dese.

Amândouă se seamănă dela 9 Martie înainte, până în Aprilie.

Varza roșie «Zenith», este un soi nou, are căpățâna de mărime mijlocie, foarte îndesată, de culoare roșie-închisă, este cea mai bună pentru salată. Se seamănă în Aprilie; se resădește pe loc bun și se udă mult.

Pătlăgele roșii «cele mai timpurii», se seamănă la 1 Martie în răsadniță caldă, se țin în ghivece, până la sfârșitul lui Aprilie sau până în Maiu, apoi se plantează afară în pământ bun, expus spre miazăzi.

Pătlăgelele roșii «minunea pieței», (Merveille des Marchés) sunt netede, foarte cărnoase și tari, chiar când sunt bine coapte, aceasta le face să fie bune pentru transport.

Pătlăgele roșii «Micado», sunt foarte mari, cărnoase, netede și produc mult; sunt excelente pentru bulion.

Pătlăgelele roșii «Leicester Prolific» sunt cele mai bune, căci îndeplinesc toate calitățile. Vrejul rodește mereu până toamna, fructele se coc treptat, sunt destul de mari, câte 6—8 la un loc; de formă rotundă, netede, roșii-aprinse, foarte cărnoase, sămânță puțină. Sunt bune pentru mâncat crude, pentru gătit și mai cu seamă pentru bulion sunt foarte spornice; iar cele ce rămân necoapte spre toamnă, sunt bune pentru murături.

Toate aceste patru soiuri de pătlăgele trebuiesc cultivate pe arac, căci dacă se lasă a se întinde în voia lor pe pământ, nu produc roade multe și frumoase, fiindcă cresc mai mult în vreji.

Se leagă deci, fiecare vrej pe un arac puternic; toți lăstarii cari dau în lături, se rup dela subsuoara foaiei, se lasă numai vârful principal, care merge mereu în sus pe arac și se țin toți ciorchinii cu flori.

Castraveți urcători (japonezi) se cultivă numai pe araci sau

pe lângă case, ziduri, garduri, în fine, pe ori unde găsesc un sprijin ca să se poată urcă. Rodesc foarte mult și se fac foarte mari și au un gust cu totul deosebit de al celorlalte soiuri cari cresc pe jos.

Castravete.

Sunt cei mai buni pentru mâncat cruzi sau ca salată și totdeodată sunt buni și pentru murături.

Fiind semănați la 9 Martie în răsadnița caldă și fiind crescuți în ghivece până la 26 Aprilie când au fost puși în pământ, au dat roade bune de mâncat, la 1 Iunie, și au produs toată vara fără întrerupere, până când a dat bruma. Foile nu s'au mănânat de loc.

I. Hășeganu.

CREȘTERE ÎNTELEAPTĂ. — Copilul cel mai mic al lui Roosevelt, președintele Statelor-Unite americane, ajungând etatea de școală, a fost dat la școala publică, în rând cu copiii celorlalți cetățeni. O cocoană, cu fumuri boerești, în una din zilele treute, făcând vizită unei prietene, a aflat acolo și pe copilul președintelui, pe micul Archibald, jucându-se cu copilul d-nei de gazdă. L'a întrebat de câte toate și s'a uimit foarte mult, când copilul i-a spus că umblă la școala la care umblă și alți copii din oraș. «Dar atunci în școala acéa tu ești în societate cu tot felul de copii de rând!» — a zis cocoana; la care copilul i-a răspuns următoarele: «Tata mi-a spus că sunt copii mari și copii mici, și sunt copii buni, cari se poartă cuviincios, și copii răi, cari se poartă necuviincios. Altă deosebire nu există între noi.»